

Ročník XXIII.

HABOVČAN

obecné noviny

Číslo 1

December 2024

Milí Habovčania,

ani sme sa nenazdali a máme tu opäť koniec roka. Zatvárame ďalšiu pomyselnú stránku v našich životoch a už o pár dní začneme otvárať novú.

V našej obci sa nám v uplynulom roku podarilo urobiť, verím, že kus dobrej roboty, z ktorej budú mať osov naši súčasníci, ale aj tí, ktorí prídu po nás.

K najväčším úspechom končiaceho roka patrí nepochybne pokrytie lokality Zastudená inžinierskymi sieťami, vďaka čomu sa môžu desiatky mladých rodín sťahovať do svojich nových rodinných domov a desiatky ďalších môžu bez akýchkoľvek komplikácií a prekážok začať stavať svoje vysnívané budúce bývanie.

Teší ma naša nová kompostáreň, ktorá

je svojou najmodernejšou technológiou jediná svojho druhu široko-ďaleko. Aj vďaka nej a mnohým aktivitám, do ktorej sa zapájate aj vy, milí spoluobčania, sa nám darí udržiavať našu obec čistejšiu, krajšiu a ekologickejšiu.

Čaká nás náročný rok z pohľadu financií, keďže od štátu dostávajú obce čoraz menej peňazí. Budeme musieť byť veľmi dobrým hospodárom, aby sa nám podarilo aspoň čiastočne zmierniť dopady vládnych konsolidačných opatrení, ktoré budú znamenať spomalenie rozvoja našej obce a investičných aktivít v nej.

Na druhej strane sa však tešíme a budeme robiť všetko pre to, aby sme úspešne ukončili rekonštrukciu domu smútku, ktorú sme začali tento rok. Ale v pláne máme množstvo ďalších aktivít.

Na záver roka sa patrí poďakovať.

Ďakujem všetkým ľuďom, jednotlivcom i firmám, ktorí sa v odchádzajúcom roku podieľali na zveľadovaní Habovky. Ďakujem poslancom a poslankyniam obecného zastupiteľstva za podporu a pomoc pri napĺňaní prospešných myšlienok a projektov. Ďakujem aj zamestnankyniam obecného úradu, ktoré mi pomáhajú presadzovať pozitívne zmeny v našej obci.

Pred najkrajšími sviatkami roka vám chcem popriať pokoj a pohodu, aby ste si ich užili v kruhu najbližších, pri tých, s ktorými sa cítite dobre. Aby ste si ich užili v zdraví a šťastí. Aby ste si oddýchli a načerpali silu do ďalších dní.

Prajem vám požehnané vianočné sviatky a všetko dobré v novom roku 2025.

S úctou JUDr. Alojz Lajčin

Dom smútku dostáva nový, dôstojnejší šat

Bezmála polstoročie starý dom smútku na miestnom cintoríne už roky potreboval rekonštrukciu. Problémom však boli nevyšporiadané pozemky pod stavbou, kvôli čomu obec nemohla žiadať peniaze z externých zdrojov. Po dlhých rokovaníach sa tento rok konečne podarilo dostať stavbu a pozemky pod ňou na obecný list vlastníctva.

Pripravený projekt so žiadosťou smeroval na Pôdohospodársku platobnú

agentúru, kde obec uspela a získala 100-tisíc eur. Ďalších 20-tisíc eur pridalo miestne pozemkové spoločenstvo.

„K existujúcemu domu smútku pristavíme sakristiu, vymeníme chladiace zariadenie, elektroinštaláciu, osvetlenie,“ vypočítava starosta Alojz Lajčín rozsah prác. „Budova prejde kompletnou rekonštrukciou aj zvonku.“

Práce začali v októbri, ukončené musia byť do apríla. (OcÚ)

Inžinierske siete sú hotové

Vlastníci pozemkov v nových stavebných lokalitách sa už môžu napájať.

Takmer milión eur dostala obec z Environmentálneho fondu na vodovod a kanalizáciu v novej stavebnej lokalite Zastudená. Práce napokon vyjdú o čosi menej, víťaz súťaž je dal ponuku necelých 870-tisíc eur.

Firma mala začať na jar. Počasie však stavebníkom prišlo a výkopové práce začali koncom zimy.

„Veľmi sa tešíme, pretože čoraz viac ľudí chce stavať,“ povedal starosta Alojz Lajčín. „V desiatich domoch už bývajú, ďalších asi dvadsať je rozostavaných. Predpokladáme, že tento

rok žiadateľov o stavebné povolenie ešte pribudne.“

Majitelia pozemkov majú od vlašajška aj elektrinu. Zhruba 300-tisícovú investíciu dala Stredoslovenská distribučná. Všetky inžinierske siete sú už skolaudované. Lokalita je sčasti aj splynofikovaná.

V lokalite, ktorá sa nachádza pri vstupe do dediny v smere od Oravského Bieleho Potoka, robila obec jednoduché pozemkové úpravy viac ako štyri roky. Obecný rozpočet stáli stotisíc eur. Dôvodom bola prekládka najskôr optického kábla a potom aj plynovodu. Po kompletnom zastavaní tam bude takmer 150 rodinných domov.

Nadežda Chovančáková,
www.myorava.sme.sk

Ekologické ocenenie, ktoré poteší

Habovka je držiteľkou ocenenia Komunálny líder v kategórii Green, ktorá zahŕňa podporu a ochranu životného prostredia.

Nomináciu a následne aj cenu získala obec vďaka trvalo udržateľnému projektu, ktorého cieľom je ochrana životného prostredia. Podarilo sa jej postaviť kompostáreň s jedinečným strojom Big Hana, v ktorom je spracovanie biologického odpadu čisto prírodným dejom a nezaťažuje životné prostredie.

Tento kompostér je zatiaľ jediný fungujúci na Slovensku,

ale je využívaný v Európe, vo výskumných centrách na severnom i južnom póle, na vojenských základniach, v environmentálnych projektoch v Kanade či Švédsku. Z bioodpadu vytvára zdroj živín. Okrem kompostárne obec vybudovala aj funkčný zberný dvor, čím eliminovala čierne skládky v okolí.

Cieľom nie je hromadiť odpad, ale vôbec ho neprodukovať. Navyše s dobrovoľníkmi niekoľkokrát do roka čistia obecní pracovníci miestne cesty, cintorín a okolie.

(OcÚ)

Starosta Alojz Lajčín pri preberaní ocenenia.

K skanzenu po novej lávke

Lavička Pod Hálečkovou ponad potok Blatná na starej ceste, ktorá vedie z dediny až k skanzenu pod Brestovou, už čo-to pamätala.

Po rokoch potrebovala rekonštrukciu. Aby vydržala opäť čo najdlhšie, obec dala vyrobiť novú, drevenú. „Prispel

na ňu Klaster Orava,“ hovorí starosta Alojz Lajčín. „Veríme, že sa jej potešia naši občania, ale aj turisti, ktorí tadiaľ často chodia na prechádzky pod Roháče.“

Lavička je už osadená, na jar obec upraví ešte jej okolie.

(OcÚ)

Pribudli nové aj spevnené cesty

Počas leta sa podarilo natiahnuť nový asfaltový koberec na 1650 metroch hlavnej cesty medzi Habovkou a Oravským Bielym Potokom. Peniaze vyčlenil z rozpočtu správca, Žilinský samosprávny kraj, práce vyšli 203 700 eur.

Obec následne z obecného

rozpočtu financovala frézovaný asfalt, ktorý išiel na úseky nespevnených ciest okolo Studeného potoka a potoka Blatná. Taktiež sa podarilo takto spevniť aj cestu smerom na Úboč a k cintorínu, rovnako ako i časť ulice Kubáňovka.

(OcÚ)

Neporiadok okolo kontajnerov vyriešila obec raz a navždy

V nádobách končilo všetko možné.

Kontajnery na separovaný odpad boli v Habovke umiestnené na troch rôznych miestach. Ľudia ich využívali, no nie na to, na čo boli určené. Pracovníci technických služieb ich neraz nechceli vysýpať a zamestnanci obce ich obsah zase odmietali triediť.

Okolo nich bol neustále neporiadok, odpadky rozhádzané po zemi, okrem

plastových fliaš všade vrecia plné komunálneho odpadu či pokazeného jedla,“ hovorí starosta Alojz Lajčin. „Spočiatku som nebol za to, aby sme ich z dediny stiahli a dali na zberný dvor, no teraz som rád.“

Obec za dva mesiace neevviduje sťažnosť, že by kontajnery na pôvodných miestach chýbali. Ľudia majú doma vrecia, ktoré raz mesačne vykladajú pred svoj dom.

Ak majú separovaného

odpadu viac, môžu ho dvakrát do týždňa vyviezť na zberný dvor, v nevyhnutných prípadoch aj mimo oficiálnych otváracích hodín. Kontajnery stáli na upravených

a spevnených stojiskách, teraz na ne obec plánuje umiestniť lavičky a skrášliť ich kvetmi a drevinami.

Nadežda Chovančáková,
www.myorava.sme.sk

Vypísané z matriky v roku 2024

Narodili sa:

Jozef Horniak
 Timea Pavčová
 Sofia Gallasová
 Tobiáš Vitanovec
 Perla Žáková
 Eliška Komarová
 Felix Tekel'
 Dominik Uhliarik
 Izabela Uhliariková
 Dávid Horniak
 Malvína Mazanová
 Lukas Stašák
 Martin Triebel
 Branislav Tekel'
 Erik Helis
 Ráchel Jandura
 Jakub Hruboš
 Matej Fábry
 Ella Štefaniaková
 Jakub Ištok
 Nela Jandurová
 Izabela Durčáková
 Oliver Goňa

Rozlúčili sme sa:

Dd 18.12.2022

Anton Makan 76 r.
 Ing. Alexander Halák 63 r.
 Emília Matláková 69 r.
 Peter Taraj 54 r.
 Ing. Peter Pevný 73 r.
 Magdaléna Tekel'ová 79 r.
 Marián Jurčo 74 r.
 Milan Tekel' 61 r.
 Ján Pavlov 80 r.

Uzavreli manželstvo:

Marek Jurčo a Soňa Števaňáková
 Jakub Jurina a Mgr. Katarína Sekerová
 Peter Jurina a Patrícia Šipošová
 Juraj Leginus a Nikola Pakosová
 Matej Pilarčík a Alžbeta Žmijáková
 Ing. Matúš Sládek a Mgr. Michaela Jurčová
 Erik Taraj a Marietta Romaňáková
 Matej Goňa a Ivana Žofiaková
 Andrej Žuffa a Mária Magdaléna Motyčáková
 Tomáš Kahan a Vladimíra Klimeková
 Jozef Bublák a Natália Pilárová
 Jozef Kurcin a Barbora Tekel'ová
 Daniel Kollár a Iveta Pilárová

S radosťou pôjdeme do domu Pánovho

Náš krásny chrám v ťažkých a drsných časoch vo veľkej biede stavali naši predkovia, prastarí rodičia a neskôr ho obnovili aj starí rodičia a mnohí z nás. Je to dedičstvo.

S radosťou pôjdeme. Na omšu? Na adoráciu? Na sobáš či prvé prijatie sviatostí?

Tá istá radosť by nás mala sprevádzať aj pri službe v Dome Pánovom, a teraz máme na mysli konkrétne službu upratovania. Veď ktoré miesto v dedine si zaslúži našu najväčšiu úctu a pozornosť? Je to azda náš dvor, auto či obývačka? Pre nás farníkov by to mala byť samozrejماً odpoveď - dom nášho Pána, miesto, kde sa schádzame ako farská rodina.

Prosíme: Dedičstvo otcov, zachovaj nám Pane. Ale naozaj úprimne o to prosíme? Chceme to len tak, bez nášho pričinenia? Iste, treba uznať, že vďaka mesačným zbierkam a dobrodincom je vidieť údržbu a starostlivosť o náš kostol, no nastali isté nepokoje pre rozpis služby upratovania a častokrát sa znesie „sprška“ útočných

pripomienok a argumentov na osoby, ktoré rozpis iba obnovujú.

Sme pomerne početná farnosť a služba v kostole vychádza na rodinu dvakrát do roka a trvá zhruba tri hodiny. V prípade, že sa zoznam rodín zúži, sú ľudia, ktorí radi vykonávajú túto službu aj častejšie.

Možno stojí za zváženie pripraviť kompletný zoznam rodín celej farnosti a nechať ho istý čas vzaďu na stolíku. Každá rodina sa slobodne rozhodne a označí možnosť „Ponechať v rozpise“ „Vyradiť z rozpisu“. Nemá význam písať niekoho do rozpisu nasilu, navyše, ak má vážne dôvody, pre ktoré túto služby vykonávať nemôže.

No potom je tu ešte otázka príspevku na kvety, aby dôstojná výzdoba bola oslavou nášho Pána, a tu je potrebný príspevok každej rodiny, ktorá nie je v sociálnej tiesni.

P.S.: Touto úvahou sa chceme prihovoriť každému, kto si otvorí svoje srdce a úprimne sa zamyslí.

Ženy z farnosti

Voľby prezidenta SR a voľby do Európskeho parlamentu v Habovke

Výsledky volieb prezidenta Slovenskej republiky (pozn. zoradené podľa počtu získaných hlasov):

Zoznam kandidátov	počet hlasov
1. kolo	
Peter Pellegrini	274

Ivan Korčok	231
Štefan Harabin	135
Ján Kubiš	12
Igor Matovič	10
Patrik Dubovský	9
Andrej Danko	4
Marian Kotleba	1
Milan Náhlík	1
Róbert Švec	1
Krisztián Forró	0
Počet odovzdaných platných hlasov	678

2. kolo

Peter Pellegrini	463
Ivan Korčok	266
Počet odovzdaných platných hlasov:	729

Výsledky volieb do Európskeho parlamentu (pozn. zoradené podľa počtu získaných hlasov):

Zoznam zaregistrovaných kandidátov	Počet hlasov
SMER - sociálna demokracia	115
Progresívne Slovensko	114
REPUBLIKA	102
Kresťanskodemokratické hnutie	83
Demokrati	29
Slovenská národná strana	23
Sloboda a Solidarita	18
HLAS - sociálna demokracia	14
Magyar Szövetség - Maďarská aliancia	3
Spájame Občanov Slovenska - SOSK	2
SLOVENSKO, ZA ĽUDÍ	2
Slovenský PATRIOT	1
Slovenská ľudová strana Andreja Hlinku	1
SRDCE vlastenci a dôchodcovia - SLOVENSKÁ NÁRODNÁ JEDNOTA	1
Kotlebovci - ĽSNS	1
ZDRAVÝ ROZUM	1
Kresťanská únia	1
Ostatné strany nedostali žiadny hlas, preto ich neuvádzame.	
Počet odovzdaných platných hlasov:	511

Voľby prezidenta SR a voľby do Európskeho parlamentu v Habovke (pozn. zoradené podľa počtu získaných hlasov):

Zoznam kandidátov počet hlasov

1. kolo

Peter Pellegrini	274
Ivan Korčok	231
Štefan Harabin	135
Ján Kubiš	12
Igor Matovič	10
Patrik Dubovský	9
Andrej Danko	4
Marian Kotleba	1
Milan Náhlík	1
Róbert Švec	1
Krisztián Forró	0
Počet odovzdaných platných hlasov:	678

2. kolo

Peter Pellegrini	463
Ivan Korčok	266
Počet odovzdaných platných hlasov:	729

Dôrobek vrátil dedinu v čase

Návrat k tradíciám sa teší veľkému záujmu.

Posledná prázdninová sobota patrila v podroháčskej obci ukážke niekdajších pomocníkov miestnych ľudí. Dôrobek sa v Habovke už niekoľko rokov teší veľkému záujmu miestnych aj turistov a inak tomu nebolo ani teraz.

Po popoludňajšej slávnostnej furmanke z dediny do Julianinho Dvora čakalo na návštevníkov množstvo

zaujímavostí z dôb dávno minulých.

Miestni ukazovali tradičné mlátenie obilia cepami, viazanie otiepok, gazdinky po starodávne piekli na špahriete kabáče a repu v pahrebe.

O rozruch sa postarali plieskači bičom, nechýbali ukážky ľudových tradícií a remesiel. Večer sa prítomní zabávali pri ľudovej hudbe.

(NCH)

Zdroj: www.myorava.sme.sk

Dobrovoľní hasiči oslavujú jubileum

Habovskí hasiči s pozvanými hosťami.

Sto rokov. Presne toľko uplynulo od vzniku obecného dobrovoľného hasičského zboru v Habovke.

Byť hasičom je poctou a poslaním zároveň. Od jeho vzniku až po súčasnosť sa v ňom vystriedalo množstvo generácií dobrovoľníkov.

Hasičské zbory sa v Rakúsko-Uhorsku začali organizovať v 18. storočí. Habovčania si kúpili prvú hasičskú striekačku už v roku 1875.

Po vzniku Československej republiky v roku 1918 bol založený zväz dobrovoľného hasičstva. Po tom, čo vznikla

v Trenčíne v roku 1922 Slovenská zemská hasičská jednota, začali vznikať aj menšie dobrovoľné hasičské zbory, Habovku nevynímajúc. Stalo sa tak 7. decembra 1924, prvým predsedom sa stal Ján Púček a členom okresného výboru Štefan Medzihradský, ktorý bol zároveň veliteľ habovského hasičského spolku.

Po druhej svetovej vojne sa stal predsedom Karol Vidiečan a neskôr sa vystriedalo ešte niekoľko ďalších predsedov – Štefan Pilarčík, Alojz Jandura, Marián Tekel', František Taraj a Eduard Lajčin. Menili sa aj velitelia, po Štefanovi Medzihradskom nastúpil Štefan Pilarčík, Štefan Kelušiak, Július

Šiška, Ján Vitanovec a Martin Jandura. Technické vybavenie zboru sa zlepšovalo postupne. Zlom prišiel výstavbou novej hasičskej zbrojnice a kúpou novej cisternovej požiarnej striekačky v roku 2014.

Touto cestou ďakujem predchádzajúcim vedeniam obce, aj tomu súčasnému za zlepšenie chodu dobrovoľného hasičského zboru.

Ďakujem tiež všetkým členom nášho zboru za nezištnú prácu a pomoc, ktorú vykonávajú pre svojich spoluobčanov a pre obce v blízkom okolí.

Bohu na slávu, blížnemu na pomoc.

Eduard Lajčin

Detskí folkloristi sa predstavili na súťažnej prehliadke

Goralská muzika z Hladovky.

Bojovali o postup na krajské kolo.

Vidiečanova Habovka, súťažná prehliadka detského folklóru, má za sebou regionálne kolo. Konalo sa vo štvrtok 21. marca.

Malí folkloristi sa predstavili v štyroch kategóriách. Rebeka Brunčáková a Natália Kubalová vyhrali kategóriu sólista spevák/speváčka, medzi ľudovými hudbami uspela Goralská muzika z Hladovky a Detská ľudová hudba Ostrvka.

Prvenstvo v kategórii spevácke skupiny si odniesla Dievčenská speváčka skupina FS Jelešňa a Deti Nižnej Vsi

DFS Goral a najlepším sólistom inštrumentalistom sa stal Andrej Matuš.

O výsledku rozhodla odborná porota v zložení Marek Reznický, Miroslava Polohová Ivanová a Jana Veselovská.

Víťazi budú reprezentovať Oravu na krajskom kole. Uskutoční sa v Kamennej Porube 4. mája. Vyhlasovateľom a odborným garantom prehliadky je Národné osvetové centrum. Regionálnu prehliadku zorganizovalo Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne.

Natália Žuffová, www.myorava.sme.sk

Spomienky na nášho dlhoročného správcu farnosti vdp. Edmunda Petra Bárdoša

Ako kňaz, jezuita, rád spomínam na nášho zosnulého pána farára Bárdoša, nielen preto, že aj ja som kňaz, ale aj z vďačnosti, že nás ako deti, mládež a dospelých vyučovaním náboženstva, kázňami, slávením liturgického roka (sväté omše, sviatosti, pobožnosti) a svojím životným príkladom formoval, aby sme boli bližšie Bohu, aby sme viac precítovali jeho lásku a navzájom sa mali radi.

Moja prvá spomienka je ešte z detstva. Bol som malý a po svätej omši, keď som s mamou pozeral na veľké okno – vitráž, kde bol vyobrazený sv. Michal archanjel s kopijou, povedal som pánovi farárovi, že to je „bobo“ (strašidlo), vtedy mi pán farár vysvetlil, že to je anjel, ktorý bojuje proti zlému duchu, ako nad ním víťazí, a preto ho má zašliapnutého pod nohami.

Ďalšie spomienky sú z vyučovania náboženstva ešte v starej škole, naproti fare. Pamätám si na jeho presvedčivé podávanie náuky z katechizmu. Bol majstrom slova a vedel na tabuľu pekne kresliť. Nedá sa zabudnúť na kreslenie rôznych postavičiek a obrázkov. Keď hovoril o milosti posväcujúcej v našej duši, tak naškicoval košielku, ktorá bola čistá – biela, akonáhle sa na nej objavila machuľa – tak to boli hriechy (malá machuľa – malý hriech, veľká zasa veľký hriech). Veľmi sme sa tešili, keď nám čítaval z nejakej knižky pre deti, vedel tónom hlasu napodobňovať postavy z rôznych príbehov. Nemal rád, keď sme cez prestávku robili hluk, alebo sa hádali, niekedy bolo treba stáť aj v kúte. Jeho prísny pohľad bol veľmi výrečný, či to bolo na náboženstve, alebo v kostole, keď sme sa pri oltári nedržali slušne. Viedol nás k tomu, aby sme chodili na svätú spoveď, aby naša duša bola vždy čo najčistejšia. Na spoveď, ako deti, sa nám veľmi nechcelo,

Na fare so svojim obľúbeným psíkom Breškom.

no možno ešte ťažšie bolo prosiť o odpustenie rodičov a pobožkať im pred spovedňou ruku. Ale vždy to prinieslo úľavu a to najmä vtedy, keď sme vyšli zo spovednice. Pán farár nás v spovedi povzbudzoval k lepšiemu, a najmä to oslovenie „synku môj“ ma často viedlo k tomu, že som sa čoraz menej strachoval vypovedať všetky hriechy. Pán farár vedel prejavovať veľký súcit. Obdivujem aj teraz, po mnohých rokoch, jeho usilovnosť a trpezlivosť pri dlhých zástupoch, či už na svätú spoveď, počas svätej omše či na sväté prijímanie.

Pokiaľ ide o slávenie svätých omší, chodil som často miništrovať a bol som blízko pri ňom. Z hlasu bolo cítiť dôstojnosť, ako prežíval liturgické obrady. Radi sme počúvali aj jeho kázne, lebo to jeho oslovenie „drahí moji veriaci, bratia a sestry...“ bolo

príťažlivé. Kážeň mal skoro vždy napísanú, odrážkovite (nie celú) na malej stránke notesu. Páčilo sa mi, že sa niekedy snažil viesť počas kázne aj dialóg s ľuďmi, najmä cez otázky, pričom čakal na odpoveď. Keď neprichádzala, tak postupne napovedal. Zaujímavé je, že mi z jeho kázní utkvel v pamäti

životopis sv. Ignáca, ako o ňom hovoril, že bol rytierom, že ho zranila delová guľa, ako sa obrátil a stal sa zakladateľom jezuitskej rehole. To som ešte nemal potuchy, že sa stanem kňazom a teda jezuitom, nasledovníkom sv. Ignáca. Veľmi ma dojímalo, keď hovoril o koncentračnom tábore, ako tam o hlade museli pracovať a znášať utrpenie. On vedel, komu uveril, jeho homílie sa držali života Ježiša Krista a jeho matky Márie. Koľko ružencov a litánií sme s ním prekláčať pred sochou Panny Márie. Snažil sa aj o to, aby slávenie bolo dôstojné, niekedy aj nacvičoval spev s veriacimi. S nami nacvičoval obrady, vedel nás aj kostolníka pokarhať, ale vždy bolo cítiť, že nás mal rád. Pamätám si, ako pána kostolníka Františka odprosila v sakristii po drobnom konflikte pri podávaní kadidla, povedal mu: „Ferdo odpusť“. Na nedeľných svätých omšiach často pozýval ľudí dopredu, chcel, aby nestáli vzadu, niekedy nechcel ani začať omšu, kým sa neposunú o pár krokov. Vzadu sa ľudia tlačili, niektorí nemohli vojsť ani do kostola a vpredu bolo miesta dost. Mal toho často veľa, lebo okrem Habovky mal v správe aj Zuberec. Tiež sme to aj my miništranti pocítili, keď sme niektoré roky chodili miništrovať aj do Zuberca (podľa rozpisu). Ale

Pán farár Bárdoš (vľavo) veľmi rád navštevoval Roháče.

Tradičná nedeľná spoločná večera s priateľmi.

bol aj štedrý, nás miništrantov odmeňoval na konci školského roka na farskom dvore. Okrem pohostenia sme dostali aj výplatu za celý školský rok. Niektorí dobrí miništranti dostali aj vyše sto korún. Veľmi mal rád slávnosti ako Prvé sväté prijímanie, birmovky a sviatky. Rád sa odfotil s nami, aby sme mali pamiatku. Na druhej strane nemal rád fotografy, ktorí vyrušovali počas svadobných obradov, aby obstáli, museli držať zdravý odstup a dopredu sa dohodnúť.

Ako deti sme obdivovali jeho psa „Brutusa“ a tiež tmavozelené auto (zn. saab). To auto bolo na naše pomery trochu luxusné, no ak si pomyslíme, že pán farár mal brata lekára a rôzne známosti, tak pravdepodobne mal možnosť cez známosti získať prostriedky na auto, či neskôr na dom (okál), v ktorom prežíval svoju starobu. Isté je, že na fare žil skromne, o tom som sa niekoľkokrát presvedčil. Mal pri sebe dve už staré žienky (gazdiné), ktoré mu varili, upratovali a vo dvore gazdovali. Na faru sme však často nechodili, lebo pred pánom farárom sme niektorí mali rešpekt a najmä ten velikánsky pes, čierna dog, bol pre nás postrachom. Pán farár mal rád spoločnosť, navštevovali ho rôzni ľudia zo Slovenska, s ktorými chodil do Roháčov a na rôzne miesta. Vídavali sme ho v letných mesiacoch aj na hubách. Pán

farár nemával dovolenky, ako je to teraz u kňazov zvykom. Chcel slúžiť ľuďom, nepamätám si, že by ho nejaký kňaz zastupoval, bolo to len vtedy, keď bol chorý a musel cestovať (viem, že bol navštíviť raz či dvakrát aj svojho synovca v Nemecku).

Pán farár v rokoch socializmu pociťoval aj drobné represálie, no nikdy mu nezobrali súhlas vykonávať verejne bohoslužby v kostole. Našli sa veru aj takí tajní z našich dvoch dedín, ktorí vyzrádzali, že povolil slúžiť sv. omšu v kostole nejakému kňazovi bez súhlasu úradov. Boli to veru divné časy: kontrolovať počty detí na náboženstve, obsahy kázni, návštevy... Dobrotivý, milosrdný a láskavý Boh, Ježišova náuka, morálka, im boli na prekážku.

Pripomínam si aj udalosť, keď sa schýľovalo ku krachu celého socialistického systému. Vtedy sa nám podarilo cez video niekoľkokrát premietiť rôzne náboženské filmy v „starom krídle“ základnej školy. Pána farára sme nechceli volať, aby nemal nejaké opletačky s úradmi. No viem, že sa mi vtedy dostalo do uší, že chcel prísť, a že sme ho mali pozvať. Bolo to čosi úžasné, pozeráť filmy ako Život Krista, Quo vadis, Brat slnko - setra Luna, Damian de Veuster a ďalšie na obrazovke televízora.

Keď bol už pán farár v pokročilom veku, pre vysokú cukrovku strácal zrak, už poriadne nevidel ani do liturgických kníh, bolo treba

všetko zväčšovať. Nadsluhoval, nevládal, ale ešte pomáhal. Neskôr, keď už prišiel nový kňaz - nástupca, pán farár sa presťahoval na zuberskú ulicu - do svojho domu, kde prijal sestry sv. Kríža, ktoré ho opatrovali až do jeho smrti. Tam som ho neraz ako kňaz, keď som prišiel do Habovky, navštevoval.

Veľmi rád spomínal na staré časy, tiež som sa pýtal na jeho prvé roky kňazstva, na ťažké obdobie, keď bol v Nemecku v koncentračnom tábore. Všetko mi vyrozprával, mám to aj teraz v pamäti, či pred očami. Pán farár bol aj svedkom zajatia celej rodiny Munkovcov (tiež konvertitov), ktorí žili v Ružomberku. On je totiž jediným svedkom ako v koncentráku, na pochode smrti, zastrelili otca Františka Munka a jeho syna Tomáša (nášho novica). Ich proces blahorečenia pokročil, je v záverečnej fáze v Ríme a ukazuje sa, že budú obidvaja o rok či dva blahorečení. O mame Munkovej a mladšom synovi Jurkovi nevedel povedať, lebo tých zobrali do iného koncentráku, odkiaľ sa už živí nevrátili. Aj v jeho kázňach sa táto téma občas

vyškvtla, najmä keď hovoril o biede a hlade: „Drahí moji bratia a sestry, vy neviete, čo to je naozajstný hlad...“ Pán farár podrobne opisuje tieto udalosti v knihe: História farnosti Habovka (vydanej v roku 1998 farským úradom).

Na záver mojich spomienok, chcem pánu farárovi poďakovať aj za to, že ma usmernil, aké povolanie si vybrať, či ísť študovať do seminára za diecézneho kňaza, alebo si mám vybrať povolanie rehoľníka v Spoločnosti Ježišovcej (jezuiti). Dal mi aj odporúčanie a požehnanie. Povedal mi: „Povolania na kňazstvo v našej farnosti by boli, ale zaujímavé je, že na rehoľné sestry ani jedno.“

Pán farár bol naozaj „Verus Israelita“, „Pravý Izraelita“, neskôr konvertita, verný kňaz, dlhoročný správca farnosti Habovka, ktorý si bol naplno vedomý, komu uveril. To biblické, Pavlovské: „Viem, komu som uveril!“ Nakoniec aj ten veľký kríž (korpus Pána Ježiša) na jeho náhrobnom kameni, ktorý si sám navrhol, je toho svedectvom.

P. Ľubomír Pilarčík, SJ

V domčeku v Zuberci pán farár prežíval svoju starobu.

ŽIJÚ MEDZI NAMI

Habovčan pracujúci v Šanghaji: Číňania sa vyznačujú vzájomným rešpektom a úctou

Martin Mačniak v záhradách Yuyuan.

Martin Mačniak pracuje v námestovskej firme, vďaka ktorej precestoval už kus sveta. Najčastejšie lieta do čínskeho Šanghaja, pracoval už aj v Juhoafrickej republike a dokonca v Mexiku.

Ako často cestujete do zahraničia?

Vďaka mojej práci som mal možnosť spoznať niekoľko kútov sveta, kde by som sám a na vlastné náklady sotva vycestoval. Do Šanghaja som cestoval zatiaľ päťkrát. V roku 2019 to bolo trikrát, počas korony sa do Číny cestovať nedalo. Posledné dva razy som bol tento rok v apríli a v júni. Najbližšie by som mal ísť v prvom kvartáli budúceho roku. Väčšinou to je 11- až 12-hodinový priamy let z Viedne až do Šanghaj Pudong.

Čo tam robievate?

Pracujem ako pokročilý výrobný inžinier a do Šanghaja chodím robiť pre-akceptáciu lisovacích laminovacích zariadení, ktorá musia spĺňať isté požiadavky, aby mohli byť transportované do Námestova. Kontrolujem cyklový čas,

kvalitu výrobkov a podobne. Toto lisovacie zariadenie laminuje umelú alebo pravú prešivanú kožu do dverovej výplne alebo do prístrojového panelu interiéru automobilov, hlavne pre Mercedes a BMW.

Ako dlho sa tam zdržíte a ako vás vnímajú ostatní zamestnanci?

Zakaždým som tam dva až štyri týždne a mám tam veľa čínskych kolegov a kolegýň, pričom niektorých môžem pokojne nazvať aj priateľmi. S jedným Pekingským som si bol zastrieľať na strelnici

a jednu Šanghajčanku som povozil na motorke, keď prišli pozrieť na Oravu. S mnohými teda nie sme len kolegovia.

Akí sú miestni ľudia?

Sú to skromní, pokorní a pracovití ľudia, ktorí sú vďační za každý juan (miestna mena, pozn. autora), keď od nich ako turista niečo kúpite. Zamestnanci sa snažia robiť svoju prácu svedomito, aj keď tieto zariadenia sú dosť komplikované a vyžadujú si viac trpezlivosti.

Na čínskych kolegoch obdivujem, že vedia pracovať

a hoci máme niekedy rôzne pohľady na riešenie problému, vieme si to navzájom prediskutovať.

Vedia rešpektovať druhých a očakávajú rovnaký prístup aj späť. Úcta a vzájomný rešpekt - tieto dve veci na nich vnímam najintenzívnejšie. V tomto za nimi podľa môjho názoru zaostávame.

Líši sa nejaký tamojší systém práce od toho nášho?

Prácu z môjho pohľadu vnímam rovnakú alebo veľmi podobnú tej, ktorú robím aj v Námestove. Snažíme sa zo

Historický Bund.

pod stresom, majú nápadité myšlienky, vždy sa so mnou snažia pracovať na zozname problémov, aj keď musíme niekedy v práci stráviť viac času. Vždy sa vedia porozprávať

stroja získať výrobky, ktoré budú spĺňať požiadavky zákazníka a musia byť na vysokej úrovni. To je automobilový priemysel.

V čom vás očarila táto exotická krajina?

Ak budete mať možnosť navštíviť Šanghaj, určite ju využite. Je to 25-miliónová metropola, v ktorej toho môžete veľa vidieť a zažiť. Vyzdvihol by som mrakodrap Šanghaj Tower (632 metrov), z ktorého som bol naozaj ohromený. Predovšetkým z výťahu, ktorý je najrýchlejší na svete. Dosahovali sme rýchlosť 65 km/h a dostali sme sa z prvého poschodia na observatórium na 118. poschodí do výšky 546 metrov za 48 sekúnd. Cítil som, ako mi zaľahlo v ušných

Výhľad z observatória Shanghai Tower.

ŽIJÚ MEDZI NAMI

Moderný Pudong.

bubienkoch (smiech). Výhľad z observatória na centrum Šanghaja je nezabudnuteľný, v tej výške cítite, ako sa pohybuje celé poschodie a už len veríte, že to inžinieri správne prepočítali a budova sa nezrúti. Z rieky Huangpu môžete vidieť historický Bund aj panorámu mrakodrapov v modernom Pudongu. Na tradičných trhoch na starej ulici Qibao môžete okoštovať všetko od výmyslu sveta. Či už klasiku - chutné jahňacie mäso, alebo exotiku - pečené či sušené červíky a dokonca aj škorpióny, ak sa na to cítite. Popravde, ja som sa tomu vyhýbal. Mne učarovali krevetové knedličky a rezance s hovädzím mäsom a z ovocia treba určite vyskúšať liči. Bez použitia paličiek sa, samozrejme, nenajete.

Najbližšie sa plánujem previesť na rýchlolaku Maglev, ktorý prefrčí od letiska Pudong do mesta, čo je vzdialenosť

30 kilometrov, asi za 8 minút a dosahuje rýchlosť 300-400 km/h. Na toto som zatiaľ nemal čas.

Dá sa v takom rušnom meste aj oddýchnuť?

Napodiv áno. Šanghaj nie je len moderné, uponáhľané mesto. V záhradách Yuyuan som zažíval neskutočný pokoj a nasával tamojšiu históriu. V Sunlan Lake Parku sme si v nedeľu spravili s kolegami barbecue, bolo tam pekne a všade veľa príjemných ľudí.

Čo vás tam najviac zaujalo?

Keď sa nachádzate v Šanghaji, nepotrebuje žiadnu hotovosť, stačí vám aplikácia Alipay v mobile. Tou si viete objednať taxík, kde len zadáte pozíciu, kam sa chcete dostať a aplikácia vám ukáže dokonca aj to, ktoré auto je vaše aj s menom šoféra. Ten sa vás nič nepýta a podľa aplikácie vie, kam chcete ísť. Taxíky sú

tu naozaj lacné v porovnaní s našimi cenami.

Keď prídete do reštaurácie, naskenujete si QR kód na stole, vyberiete si jedlo a prinesú vám ho, následne zaplatíte opäť cez Alipay. Všade platíte mobilom, dá sa aj hotovosťou, ale je to rarita.

Pracujete v automobilovom priemysle. Príde si tam na svoje aj milovník áut?

Od roku 2019 sa Šanghaj markantne elektrifikoval, povedal by som, že zhruba 70 – 80 percent áut sú elektromobily, zvyšok plug in hybridy, len občas počujete spaľovací motor. Pre automobilových nadšencov je to raj. Môžete tam vidieť veľkú rozmanitosť automobilových značiek, nielen čínskych BYD či Nio, ale aj americké Cadillac, Jeep, Ford alebo európske BMW a Mercedes, VW, ba dokonca aj Škodu.

Je niečo, čo vás tam šokovalo?

Celé mesto je veľmi čisté,

na ulici nenájdete pohodený odpad, aj metro je veľmi čisté. Keď to porovnam s New Yorkom, tam bolo ako-tak čisto iba v Manhattane, pričom Bronx a Brooklyn bol oproti Šanghaju odpadkový kôš, hlavne v metro staniciach.

Taktiež som pozoroval, že Šanghajčania pred korunou a po korone sa mi zdajú odlišní. Keď som išiel metrom pred piatimi rokmi, všetci mali pred sebou mobily a skoro nikto sa nerozprával. Tento rok som pozoroval v nemom úžase, ako ľudia medzi sebou komunikovali, snád ešte viac ako u nás v autobusoch. Zrejme ich prísna karanténa a izolácia zmenila. Ale možno je to len môj subjektívny pohľad.

Tešíte sa na ďalšiu pracovnú cestu?

Určite, do Šanghaja sa vždy rád vrátim, lebo má zakaždým čo ponúknuť. Aj Číňanky sú krásne, milé a pokorné. (smiech)

(NCH)

Foto: Martin Mačniak.

Záhrady Yuyuan.

Aj takéto krásy ponúka príroda

Počas práve končiaceho roka sme mohli v našom okolí pozorovať rôzne zaujímavé prírodné javy. Jedným z nich bola aj polárna žiara. U nás aurora borealis, na južnej pologuli je známa pod pojmom aurora australis. V našej zemepisnej šírke je trochu nezvyčajná, viditeľná je hlavne v polárnych oblastiach. Úkaz je závislý od slnečnej aktivity a najmä od slnečného cyklu trvajúceho zvyčajne 11 rokov.

zamračené, tak ju jednoducho nezbádáte.

V Habovke sme mali šťastie na pozorovanie aurory v noci z 10. na 11. mája. Je pravda, že bola taká silná, že aj v južnejších krajinách mali výnimočnú „farebnú noc“. Polárna žiara sa prejavuje rôznymi farbami. V severských krajinách je väčšinou žltozelená. U nás je dominantná červená či fialová farba, zelenú je možné pozorovať iba nízko nad

Podľa pozorovaní v okolí Habovky vieme, že naposledy bola slnečná aktivita taká výrazná koncom roku 2003, kedy sa polárnu žiaru podarilo zachytiť Vladimírovi Michalcovi ešte na kinofilm. V dnešnej dobe máme výrazne lepšiu a citlivejšiu techniku a teda ju môžeme pohodlne zachytiť aj fotoaparátom na mobilnom telefóne. Samozrejme, pri jej pozorovaní musíte mať aj kus šťastia, pretože môže byť akokoľvek silná, ale keď je

obzorom. Závisí to od elektricky nabitých častíc slnečného vetra a typu plynu, teda, či reagujú s kyslíkom alebo dusíkom. Už večer 10. mája boli predpovede NOAA Space Weather Prediction center, teda úradu pre predpoveď vesmírneho počasia veľmi sľubné. Bolo za tým niekoľko silných erupcií na Slnku, k tomu priaznivý smer slnečného vetra a, samozrejme, jasná obloha.

Okolo desiatej hodiny večer síce ešte nebola viditeľná

okom, ale cez fotoaparát bolo vidieť červený fliačik na oblohe. Potom prišla prvá vlna a na nočnej oblohe sa striedali červená, fialová, modrá a tesne nad horizontom aj žltá zelená. Na oblohe sa striedali aj vertikálne svetelné pásy, a tak sa chvíľami zdalo, že žiara „tancuje“. Obloha bola po polnoci s príchodom druhej vlny taká prežiarená, že sme nevedeli, na ktorú stranu nasmerovať fotoaparát.

Tam nočné divadlo pokračovalo a my sme mali zážitok na celý život.

Polárne žiary sa vyskytli ešte viackrát, ale už neboli také výrazné ako táto májová.

Počas večerov v období letného slnovratu môžeme na oblohe pozorovať ďalší zaujímavý úkaz a tým sú nočné svietiace oblaky (noctilucent clouds alebo skratkou NLC). Keď sú dobré podmienky, dajú sa pozorovať smerom na

Pohľad z Chotára na svietiace oblaky.

Rozhodli sme sa so synom Timotejom, že skúsime polárnu žiaru zachytiť aj na inom mieste, pretože v Habovke sme obkolesení zo severu Skorušinskými vrchmi a teda nevidno až tak spodnú časť polárnej žiary. Cieľ bol priehradný múr. Z neho je veľmi pekný pohľad na sever a vodná hladina Oravskej priehrady s Babou horou v pozadí vytvárajú krásnu kompozíciu.

sever, teda od nás ich vidno nad Skorušinskými vrchmi po desiatej hodine večer. Väčšinou je to týždeň pred a týždeň po letnom slnovrate. Je to vlastne odraz lúčov zapadajúceho slnka na drobné kryštáliky ľadu, ktoré sa tvoria vo výške okolo 80 km. Nie každý rok sa však vytvoria podmienky tento jav.

O ďalších zaujímavých javoch si povieme nabadúce.

(PL)

V októbri bola voľným okom viditeľná kométa Tsuchinshan-ATLAS. Nočný pohľad z Človečej umocnil silný mesačný svit.

Folkloristi sa opäť spojili pre dobrú vec

Aha, Anča, ja mám nožík! Pri tejto vete si nejeden z nás v myslí vybaví vynikajúceho slovenského herca Jožka Krónera predstavujúceho postavu Kuba.

A tí, ktorí zavítali na naše už tradičné benefičné podujatie, si pri ňom po novom

určite spomenú aj na našich "Bučnikárov".

Aj tento rok si pre nás pripravili nezabudnuteľný kultúrny a gurmánsky zážitok. Musíte uznať, nie sú len vynikajúcimi folkloristami, ale aj hercami. Svoje nadanie predviedli i mladší členovia

folklornej skupiny a rozhodne nezaostávali. Nesklamali ani predvianočné trhy, kde si hostia mohli pochutnať na punči, kapustnici či koláčikoch.

Za to všetko chceme našej folklornej skupine Bučník poďakovať. No rovnaká, a možno aj väčšia vďaka patrí

všetkým, ktorí túto akciu podporili materiálne alebo finančne. Všetci sme sa tam stretli s úmyslom pomôcť druhým, bolo nás naozaj veľa, a nielen domácich. Výťažok z podujatia opäť poputuje do rodín, ktoré to najviac potrebujú. (EM)

Foto: Vladimír Michalec a Peter Leginus.

ČRIEPKY ZO ŽIVOTA V NAŠEJ ŠKOLE A ŠKÔLKE

Spoznávame pracovné profesie

„Povedz mi a zabudnem, ukáž mi a zapamätám si.“ Týmto heslom sme sa riadili v rámci týždňa pracovných profesií.

Deti sa učia najviac z toho, čo vidia, a tak sme sa rozhodli zorganizovať exkurziu na zuberecké družstvo. Zo škôlky sme sa autobusom dopravili do areálu družstva v Zuberci, kde nás čakali pracovníci rôznych profesií. Ako prvú sme navštívili obuvnícku firmu Roháčan, kde nás pán Kurcin privítal a ukázal, ako sekajú látku na papuče. Ďalej sme sa presunuli k lisu na podrážku, kde boli deti uchvátené veľkosťou stroja. Nasledovala prehliadka hotových výrobkov na predajni a na záver sme navštívili aj krajčírky. Tie sme videli pri práci na šijacích strojoch. V pekárni nás už čakal pán pekár, ktorý deťom ukázal priestory pekárne, veľké pece, dieže na miesenie cesta či ošatky na chleby. Najväčšiu radosť mali deti vtedy, keď im pán pekár ukázal výrobu rožkov, samé si ich mohli vyskúšať uložiť na plech. Videli, ako sa z cesta vytvaruje bochník chleba, ktorý sa dá do ošatky nakysnúť a následne upečiť. Jedna vôňa striedala druhú, keď sme sa z pekárne presúvali do maštali, kde chovajú kravičky. Od nich sme sa presunuli k niekoľkodňovým teliatkam. Deťom sa pri nich tak páčilo,

že sa im ani nechcelo odísť. Po návšteve maštali sme sa boli posilniť chutným hrozienkovým koláčom a teplým čajom. Ten nás príjemne zahrial aj na spoznávanie posledného povolania - vodiča autobusu.

Vo veľkej hale na nás čakal pán Vrlák a tri autobusy. Na jednom práve robili servis, takže deti videli aj prípravu a údržbu takého veľkého dopravného prostriedku. A tu naša exkurzia končila.

Ďalší deň sme išli spoznávať prácu hasičov a starostu. Dobrovoľní hasiči pán Jandura a pán Pilarčík nám ukázali, aké veľké a vybavené sú hasičské autá. Deti sa stali na chvíľku skutočnými hasičmi, mohli držať hadicu na hasenie požiaru, nasadiť si hasičskú prilbu a dokonca nasadnúť do hasičského auta a vidieť, čo všetko sa v ňom nachádza. Zistili, že byť hasičom nie je jednoduché.

Na obecnom úrade nás privítal pán starosta Alojz Lajčin. Porozprával nám dôležité poslanie a náplň práce starostu a ukázal nám priestory, kde pracuje.

Sme vďační pánovi starostovi aj dobrovoľným hasičom, že vďaka nim mohli deti spoznať ďalšie povolania, a tak ukončiť krásnu týždennú tému o profesiách.

(MŠ)

Mikulášske prekvapenia pre starkých z našej obce

Tento rok sme sa v predvianočný čas rozhodli spojiť sily a v spolupráci so základnou školou vytvoriť akciu, ktorou sme vniesli do rodín starších ľudí lásku vo forme prekvapenia v jednej krabičke. Veľké ďakujeme sa do akcie zapojili, našli si čas a krabičku spoločne s deťmi nabalili.

Presne na Mikuláša dopoludnia sa vybrali učiteľky s predškolákmi navštíviť

a obdarovať starších v našej obci. Odovzdávanie bolo veľmi emotívne a neskutočne hrejivé na srdiečku pri pohľade na slzy dojatia v očiach obdarovaných.

Blížia sa vianočné sviatky, sviatky pokoja i obdarovania. Darček prirodzene patrí k sviatkom, prináša úsmev na tvár, darčekom sme sa snažili vyjadriť to, na čo len ťažko hľadáme vhodné slová. A tie sme v ten deň veru nevedeli nájsť.

(MŠ a ZŠ)

Október - mesiac úcty k starším

V októbri sme si s deťmi zo škôlky uctili starkých nielen rozhovorom, ale aj drobným darčekom, ktorý deti pre nich vyrobili.

Pani učiteľky nacvičili s predškolákmi program, s ktorým sa predstavili v sále kultúrneho domu v Habovke.

Veľmi nás teší, že takýmto malým gestom vieme potešiť srdcia starších. Veríme, že spoločnými stretnutiami vytvárame deťom do ich budúcnosti prirodzenú lásku a vnútornú potrebu trávenia času so starými rodičmi.

(MŠ)

ČRIEPKY ZO ŽIVOTA V NAŠEJ ŠKOLE A ŠKÔLKE

Hovorme o jedle

Pri príležitosti Svetového dňa potravín sa naša škola opäť zapojila do projektu s názvom „Hovorme o jedle“. Cieľom je podporovať spoluprácu a aktívnu účasť školy pri vzdelávaní detí a mládeže o potravinách a hlavne o potravinách, ktoré sú vyrobené doma. A taktiež viesť žiakov k dobrým stravovacím návykom, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zdravého životného štýlu.

Dôsledky vojny na Ukrajine avplyvpandémienaenergetický segment a následne na oblasť výroby potravín mení pohľady spotrebiteľov a ich nákupné správanie v obchodoch. Myslíme si, že práve dnešná doba priniesla príležitosť na to, aby spotrebiteľia začali viac rozumieť myšlienke: „Z cudzích potravín sa dlhodobo krajina nenaje“.

Kedy ešte viac vysvetľovať a vzdelávať najmä mladých ľudí, ak nie teraz? Slovenská p o ľ n o h o s p o d á r s k a a potravinárska komora

chce preto ešte viac využiť dôsledky súčasnej situácie na hlbšie zamyslenie sa mladých ľudí, žiakov základných škôl, aby pochopili, čo všetko obnáša produkcia potravín na Slovensku a že napríklad aj ich skromnejším nákupom nielenže ušetríme, ale aj znížime obrovské plytvanie potravinami na Slovensku.

V tomto školskom roku sme sa zapojili do všetkých súťažných aktivít – do literárnej súťaže s názvom Na čo sú nám polia a sady, do výtvarnej s názvom Chutné maľovanie aj do fotografickej, ktorá mala názov Očami gurmána.

V rámci súťažno-vzdelávacej aktivity sme so žiakmi z domáceho kravského mlieka vytvorili kravský syr, naťahali korbáčiky, pripravili domáci jogurt, ktorý si mohli ochutiť cukrom a grankom.

Žiaci si nielen dobroty vyskúšali pripraviť, ale museli sa oboznámiť aj so starostlivosťou o hovädzí dobytok.

(ZŠ)

Raňajky (nielen) so starostom

Vianoce sú časom ticha, pokoja, lásky i darčkov. Habovka sa ponorila do príprav na vianočné sviatky vskutku veľkolepo. Už v pondelok sme s duchovnými otcami začali rorátnymi svätými omšami, naše ratolesti rozsvietili kostol

najmä svojou prítomnosťou. Po každej rorátnej svätej omši čakali na naše deti v školskej jedálni raňajky. Každé ráno iný štedrý sponzor, medzi nimi aj náš pán starosta, tie isté mamičky vždy obetavo makali. Úprimné Pánboh zaplať Líviu

Jurinovej, Márii Pavčovej (v pondelok závin od p. Jurinovej, v utorok piekli obidve), aj

Marcele Katreníkovej za ich ochotné a šikovné ruky.

(ZŠ)

Máme majsterku Slovenska v armwrestlingu

Súťažiaci z rôznych vekových kategórií a váhových skupín si zmerali sily v armwrestlingu teda pretláčaní rukou, fyzicky náročnej, no mimoriadne atraktívnej disciplíny. Na celoslovenské majstrovstvá v Košiciach sa kvalifikovali prvenstvami v okresných a krajských kolách. Svoje zastúpenie na nich mala Základná škola Habovka, ktorú reprezentovali Michaela Tarajová a Tereza Jurinová.

Dievčatá, ktoré nemali predtým žiadnu skúsenosť so súťažou a nastupovali do každého zápasu ako nováčik, prekvapili a dominovali vo

svojich kategóriách. Tereza Jurinová dokázala vo svojej kategórii získať veľmi pekné 2. miesto, kde statočne bojovala vo finále. Miška Tarajová sa na súťaži spomínala veľmi často, pretože svojou silnou rukou a odhodlaním dokázala poraziť už vopred sebavedomé súperky. V dramatickom finále preukázala obrovský potenciál a oravskú silu, čím zvíťazila a stala sa majsterkou Slovenskej republiky.

Dievčatám gratulujeme k úspechom. Súťaž ukázala športové nadšenie a rešpekt voči súperom.

(ZŠ)

Podakovali za ich šediny

Ani tento rok obec nezabudla na najstarších spoluobčanov a koncom októbra si ich uctila pri príležitosti Mesiaca úcty k starším.

V kultúrnom dome mali pripravené posedenie, ktoré im vystúpením spríjemnili deti zo základnej, materskej aj

umeleckej školy.

„V živote človeka sú okamihy, keď si uvedomíme, čo znamenajú roky i jeseň života,“ povedal starosta Alojz Lajčin v príhovore. „Pamätajte prosím aj na to a nezabúdajte na našich starých.“

(OcÚ)

ktorým sa obec snaží aspoň trochu uľahčiť začiatok života s čerstvým bábätkom. A drobci dostali na pamiatku vankúšik so svojím menom, erbom a názvom obce.

Na druhú milú slávnosť, ktorá sa bude konať začiatkom nového roka, budú pozvaní aj ďalší maličkí obyvatelia, ktorí v dedine pribudli tento rok.

(OcÚ)

Darujeme lásku, úsmev a porozumenie

V adventnom čase očakávame Vianoce, príchod Ježiša, ktorý prišiel na svet ako chudobné dieťa v maštali v Betleheme. Čakáme, kedy zaklope na dvere nášho srdca, aby sme ho otvorili Jeho láske k blíznym a celému svetu.

V tomto prípravnom čase vám už niekoľko rokov prinášame podujatie práve s takýmto príznačným názvom – Otvorme srdcia pre úsmev. Toto podujatie a Vaša hojná účasť svedčí o tom, že všetci veľmi túžime otvoriť srdcia pre tých, ktorí to potrebujú.

Teší nás, že takto spoločne darujeme úsmev, lásku a porozumenie tým rodinám, v ktorých pre zdravotné problémy nie je veľa dôvodov na úsmev.

Preto sa Vám všetkým chceme srdečne poďakovať za vašu štedrosť, za váš čas strávený v našej spoločnosti, i za pochvalu, ktorú ste nám vyslovili.

Taktiež chceme poďakovať všetkým, ktorí nám svojou pomocou, výrobkami a čímkoľvek iným pomohli pripraviť toto podujatie.

A na záver sa chceme poďakovať Danke, ktorá je srdcom tejto akcie a ktorá pre komplikovanú operáciu nemohla byť s nami priamo v diani, no napriek tomu bola nápomocná s vybavovaním mnohých záležitostí. Pevne veríme, že v repríze predstavenia Kubo už bude s nami.

FS Bučník

Ovce zháňali z paše do maštali

Aj naša obec sa stala súčasťou tradičného zháňania oviec.

Bačovia s folkloristami zháňali takmer tisícku oviec zo salaša vo Vitanovej do stajní pod Habovkou. Chlapi oblečení v ľudových krojoch a v sprievode ľudovej hudby z Hladovky absolvovali so

stádom trasu dlhú tridsať kilometrov za plnej premávky.

Vodiči áut zastavovali, niektorí, lebo museli, iní, aby si užili atmosféru ako zo starých filmov.

Ovce budú v stajniach do jari, potom sa opäť vrátia na salaš.

(NCH)

Naša obec sa rozrastá

V polovici októbra sa na obecnom úrade stretli najmenší Habovčania so svojimi rodičmi. Obec už tradične organizovala uvítanie detí do života. Zasadačka obecného úradu sa tak na

chvíľu zaplnila tou najkrajšou piesňou - detským džavotom, ktoré prišli na svet v prvom polroku.

Zástupcovia obce zatiaľ privítali desať novorodencov. Rodičia si odniesli 150 eur,

Seniori, pozor na podvodníkov

Polícia upozorňuje na zvýšený výskyt podvodov na senioroch a vyzýva na opatrnosť.

Starší ľudia sa pre svoju dôverčivosť a nepoučiteľnosť stávajú často obeťami podvodov a krádeží. Páchatelia sa pod rôznymi vymyslenými zámienkami dostávajú do ich blízkosti, oklamú ich a podvodom či obyčajnou krádežou ich pripravujú o celoživotné úspory alebo cenné predmety.

Peňažná výhra i kontrola bankoviek

Pri dverách vám zazvoní cudzí človek alebo viac osôb, ktoré sa vydávajú za zástupcov rôznych inštitúcií, ponúkajú vám finančnú pomoc, zvýšenie dôchodku, predávajú rôzne výrobky (napr. hrnce, nože, deky, stavebné náradie, zdravotnícke pomôcky) alebo ponúkajú rôzne práce. Kontaktovať vás môžu aj telefonicky s úmyslom vylákať od vás adresu vášho pobytu či iné informácie.

Podvodníci môžu vystupovať ako:

- pracovníci istej spoločnosti, ktorí vám prišli odovzdať výhru, vymeniť odkvapové rúry alebo vykonať výkopové práce;
- príslušníci Policajného zboru, ktorí vám prišli skontrolovať pravosť bankoviek alebo inkasovať pokutu za dopravnú nehodu vášho príbuzného;
- pracovníci sociálnych úradov, ktorí vám prišli zvýšiť dôchodok či vyplatiť príspevok;
- podomoví predajcovia, ktorí výhodne predávajú rôzny tovar.

Čo urobiť: 1. Nikdy nepúšťajte takéto osoby do svojich príbytkov, nerozprávajte sa s nimi a neostávajúte s nimi osamote. 2. Neprejavujte záujem o ponúkanú službu alebo kúpu tovaru. 3. Zdržte sa takého konania, ktoré by mohlo cudziemu človeku

napovedať, kde máte uložené svoje úspory alebo cennosti. 4. Žiadna spoločnosť nevypláca peňažné výhry v hotovosti prostredníctvom svojich zamestnancov či iných osôb.

Nestaňte sa obeťou nátlakových predajných akcií

Dostali ste pozvánku na predajnú alebo prezentačnú akciu, zaujímavý výlet alebo bezplatnú večeru s možnosťou výhodného nákupu a šancou získať darček zadarmo? Skôr, ako sa na takúto akciu vyberiete, preverte si údaje o organizátorovi na pozvánke. Poradte sa s príbuznými, o radu môžete požiadať aj na bezplatnej senior linke na čísle 0800 172 500. Nikdy neodovzdávajte svoje osobné doklady organizátorom. Všetky dokumenty, ktoré podpisujete, si pozorne prečítajte. Nesúhlasíte s návrhom predajcu, že vás odvezie do banky alebo domov pre peniaze. Ak si niečo kúpite, vždy trvajte na vystavení potvrdenia o kúpe tovaru. Užitočné informácie o predajných a prezentačných akciách a o ochrane práv spotrebiteľa nájdete na www.soi.sk.

Požičanie peňazí cez telefón

Niektor zavolá na váš telefón, predstaví sa ako váš príbuzný a žiada požičať peniaze alebo sa predstaví ako lekár a oznámi vám, že váš príbuzný spôsobil dopravnú nehodu, zranil osobu, nemôže komunikovať a s úrne potrebuje peniaze, lebo môže ísť do väzenia. Volá viackrát za sebou a žiada, aby ste peniaze priamo odovzdali neznámej osobe alebo ich zaslali cudzej osobe do zahraničia. Upozorní vás, aby ste nikomu o tejto veci nerozprávali.

Čo urobiť: 1. Ihneď po telefonáte si overte, či vás skutočne kontaktoval váš príbuzný alebo lekár. 2. Obratom im zavolajte, overte si skutočnosť, ktoré vám boli oznámené v telefóne. 3. Ak

nevolal váš príbuzný ani lekár, niektor sa za neho vydáva, môže ísť o podvodníka. 4. Nikdy nedávajte ani nezasielajte peniaze do zahraničia cudzím osobám, aj keď tvrdia, že sú pre vašich príbuzných. 5. Cez telefón neposkytujte žiadne osobné údaje.

Požičanie peňazí na operáciu

Cudzia osoba vás osloví s prosbou, aby ste jej ukázali cestu do nemocnice. Tvrdí, že nie je tunajšia. Poprosí vás, aby ste nasadli do jej auta. Následne úpenlivo prosí, aby ste jej požičali peniaze na operáciu príbuzného, ktorý mal ťažkú nehodu a leží v nemocnici v kritickom stave.

Ak nemáte peniaze pri sebe, je ochotná vás odviezť domov, k bankomatu alebo do banky. Častokrát ako zábezpeku, že vám peniaze vráti ponúkne kufrik s peniazmi v cudzej mene.

Čo urobiť: 1. Nikdy nepristupujte na takúto požiadavku. 2. Vyhýbajte sa komunikácii s cudzími osobami. 3. Nikdy nesadajte cudzím osobám do ich auta. 4. Nesúhlasíte s tým, že vás odvezie domov, k bankomatu alebo do banky. 5. Nikdy nechodte do banky vyberať peniaze pre cudziu osobu, aj keď tvrdí, že vám ich vráti. 6. Nepúšťajte cudzie osoby do svojho príbytku.

(PZ SR)

Sily si zmerala tridsiatka tenistov

Koncom augusta sa na kurtoch pod Závozom konal už 23. ročník tenisového turnaja Habovka Open, ktorého sa zúčastnilo 30 hráčov.

Za zdarný priebeh ďakujeme starostovi obce Alojzovi Lajčinovi, organizačnému výboru a Petrovi Klimekovi za požičanie exteriérového stanu.

Ak ste vždy túžili ukázať svoj talent a nemali ste možnosť predviesť, že vo vás drieme Federer alebo Cibulková, prípadne si chcete len schuti zašportovať a zabaviť sa tenisom, srdečne vás pozývame na jubilejný 24. ročník, ktorý sa bude konať tradične tretí

augustový víkend budúci rok.

23. ročník HABOVKA OPEN 2024

Dvojhra:

1. Ján Hruboš
2. Milan Motýľ
3. Dávid Koleják
4. Jakub Harmata

Štvorhra:

1. Juraj Leginus, Milan Motýľ
2. Ján Hruboš, Peter Sirota
3. Tomáš Jurčo, Dávid Koleják
4. František Harmata ml., Mário Juráň

Ján Hruboš ml.

Turisti informujú

Posledná turistika v roku je Štefanský výstup na Skorušinu. Tento rok to už bude 19. ročník. Zídeme sa 26. decembra o 10.00 hod. pod Maňovou. Vezmite si so sebou suché polienko a slaninku na opekanie. Tešíme sa na vás.

Pozývame vás na tradičnú akciu Ku prameňu Blatnej. Zraz účastníkov bude pri Jednote v centre dediny 26. januára 2025 o 10.00 hod. Pri hlavnej ceste smerom na Kraviarku bude na účastníkov čakať občerstvenie. Dĺžka celej trasy je 15 km.

Darmošľap na Škapuliarskej púti. Turisti putovali z Habovky cez Lány a Zábiedovo do Trstenej a späť v celkovej dĺžke 24 km.

Habovskí turisti sa zúčastnili XXVIII. nočného výstupu na Babiu horu, ktorý bol spojený s čakáním na východ slnka.

Cyklisti zo Zuberca a Habovky v Ždiari na okruhu Okolo Tatier za jeden deň. Trasa viedla z Habovky cez Vitanovú, Suchú Horu, Chocholów, Szaflary, Białka Tatrzańska, Ždiar, Tatranskú Lomnicu, Štrbské Pleso, Liptovský Mikuláš, Holicu a naspäť do Habovky. Celková dĺžka okruhu je 203 km.

Pietna spomienka za obete hôr so sv. omšou býva vždy poslednú októbrovú nedeľu. Členovia Darmošľapu už tradične prichádzajú z Habovky na pietne miesto pešo. Tento rok bola posvätená aj nová socha Jána Pavla II., ktorý je patrónom horských záchranárov.